

I

(Acte legislative)

REGULAMENTE

REGULAMENTUL (UE, Euratom) 2020/2092 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL
CONSILIULUI

din 16 decembrie 2020

privind un regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 322 alineatul (1) litera (a),

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice, în special articolul 106a,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Curții de Conturi ⁽¹⁾,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară ⁽²⁾,

întrucât:

- (1) Uniunea se întemeiază pe valorile respectării demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept, precum și pe respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților, valori consacrate la articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE). Astfel cum reiterează articolul 2 din TUE, aceste valori sunt comune statelor membre într-o societate caracterizată prin pluralism, nediscriminare, toleranță, justiție, solidaritate și egalitate între femei și bărbați.
- (2) În concluziile sale din 21 iulie 2020, Consiliul European a declarat că interesele financiare ale Uniunii trebuie să fie protejate în conformitate cu principiile generale încorporate în tratate, în special valorile prevăzute la articolul 2 din TUE. De asemenea, Consiliul European a subliniat importanța protejării intereselor financiare ale Uniunii și importanța respectării statului de drept.
- (3) Statul de drept impune tuturor autorităților publice să acționeze în limitele stabilite de lege, în conformitate cu valorile democrației și respectând drepturile fundamentale prevăzute în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”) și în alte instrumente aplicabile, precum și sub controlul unor instanțe independente și imparțiale. În special, în conformitate cu statul de drept, trebuie să fie respectate ⁽³⁾ principiile

⁽¹⁾ JO C 291, 17.8.2018, p. 1.

⁽²⁾ Poziția Parlamentului European din 4 aprilie 2019 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial) și poziția în primă lectură a Consiliului din 14 decembrie 2020. Poziția Parlamentului European din 16 decembrie 2020 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial).

⁽³⁾ Comunicarea Comisiei „Un nou cadru al UE pentru consolidarea statului de drept”, COM(2014) 158 final, anexa I.

precum legalitatea ⁽⁴⁾, care implică un proces legislativ transparent, responsabil, democratic și pluralist; securitatea juridică ⁽⁵⁾; interzicerea exercitării arbitrare a competențelor executive ⁽⁶⁾; protecția jurisdicțională efectivă, inclusiv accesul la justiție, asigurate de instanțe independente și imparțiale ⁽⁷⁾; și separarea puterilor în stat ⁽⁸⁾.

- (4) Criteriile de aderare stabilite de Consiliul European de la Copenhaga din 1993 și consolidate de Consiliul European de la Madrid din 1995 reprezintă condițiile esențiale pe care o țară candidată trebuie să le îndeplinească pentru a deveni un stat membru al Uniunii. Respectivele criterii sunt consacrate în prezent la articolul 49 din TUE.
- (5) Odată ce o țară candidată devine stat membru, aceasta se alătură unei structuri juridice bazate pe premisa fundamentală potrivit căreia fiecare stat membru împărtășește cu toate celelalte state membre și recunoaște că acestea împărtășesc cu el o serie de valori comune pe care se întemeiază Uniunea, astfel cum se precizează la articolul 2 din TUE. Această premisă implică și justifică faptul că între statele membre există încrederea reciprocă că valorile respective vor fi recunoscute și că, prin urmare, dreptul Uniunii care le pune în aplicare va fi respectat ⁽⁹⁾. Legislațiile și practicile statelor membre ar trebui să respecte în continuare valorile comune pe care se întemeiază Uniunea.
- (6) Deși nu există o ierarhie între valorile Uniunii, respectarea statului de drept este esențială pentru protecția celorlalte valori fundamentale pe care se întemeiază Uniunea, cum ar fi libertatea, democrația, egalitatea și respectarea drepturilor omului. Respectarea statului de drept este legată în mod intrinsec de respectarea democrației și a drepturilor fundamentale. Democrația și respectarea drepturilor fundamentale nu pot exista fără respectarea statului de drept și viceversa.
- (7) Atunci când statele membre execută bugetul Uniunii, inclusiv resursele alocate prin Instrumentul de redresare al Uniunii Europene instituit în temeiul Regulamentului (UE) 2020/2094 al Consiliului ⁽¹⁰⁾, precum și prin împrumuturi și alte instrumente garantate din bugetul Uniunii, indiferent de metoda de execuție pe care statele membre o utilizează, respectarea statului de drept este o condiție prealabilă esențială pentru asigurarea conformității cu principiile bune gestii financiare, consacrate la articolul 317 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).
- (8) Statele membre pot asigura buna gestiune financiară doar dacă autoritățile publice acționează în conformitate cu legea, dacă cazurile de fraudă, inclusiv de fraudă fiscală, evaziune fiscală, corupție, conflict de interese sau alte încălcări ale legii sunt urmărite în mod eficace de organele de anchetă și de urmărire penală, precum și dacă deciziile arbitrare sau ilegale ale autorităților publice, inclusiv ale autorităților de aplicare a legii, pot fi supuse unui control jurisdicțional efectiv de către instanțe independente și de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene.
- (9) Independența și imparțialitatea sistemului judiciar ar trebui să fie întotdeauna garantate, iar organele de anchetă și de urmărire penală ar trebui să își poată exercita funcțiile în mod corespunzător. Sistemul judiciar și organele de anchetă și de urmărire penală ar trebui să dispună de resurse financiare și umane suficiente și de proceduri pentru a acționa în mod eficace și într-o manieră care respectă deplin dreptul la un proces echitabil, inclusiv dreptul la apărare. Hotărârile definitive ar trebui să fie executate cu eficacitate. Respectivele condiții sunt necesare ca o minimă garanție împotriva unor eventuale decizii ilegale și arbitrare ale autorităților publice care ar putea afecta interesele financiare ale Uniunii.

⁽⁴⁾ Hotărârea Curții de Justiție din 29 aprilie 2004, CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, ECLI:EU:C:2004:236, punctul 63.

⁽⁵⁾ Hotărârea Curții de Justiție din 12 noiembrie 1981, Amministrazione delle finanze dello Stato/Srl Meridionale Industria Salumi și alții; Ditta Italo Orlandi & Figlio și Ditta Vincenzo Divella/Amministrazione delle finanze dello Stato. Cauzele conexate 212-217/80, ECLI:EU:C:1981:270, punctul 10.

⁽⁶⁾ Hotărârea Curții de Justiție din 21 septembrie 1989, Hoechst, cauzele conexate 46/87 și 227/88, ECLI:EU:C:1989:337, punctul 19.

⁽⁷⁾ Hotărârea Curții de Justiție din 27 februarie 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses/Tribunal de Contas, C-64/16, ECLI:EU:C:2018:117, punctele 31, 40-41; hotărârea Curții de Justiție din 25 iulie 2018, LM, C-216/18, PPU, ECLI:EU:C:2018:586, punctele 63-67.

⁽⁸⁾ Hotărârea Curții de Justiție din 10 noiembrie 2016, Kovalkovas, C-477/16, ECLI:EU:C:2016:861, punctul 36; hotărârea Curții de Justiție din 10 noiembrie 2016, PPU Poltorak, C-452/16, ECLI:EU:C:2016:858, punctul 35, și hotărârea Curții de Justiție din 22 decembrie 2010, DEB, C-279/09, ECLI:EU:C:2010:811, punctul 58.

⁽⁹⁾ Avizul 2/13, EU:C:2014:2454, punctul 168.

⁽¹⁰⁾ Regulamentul (UE) 2020/2094 al Consiliului din 14 decembrie 2020 de instituire a unui Instrument de redresare al Uniunii Europene pentru a sprijini redresarea în urma crizei provocate de COVID-19 (a se vedea pagina 23 din prezentul Jurnal Oficial).

- (10) Independența sistemului judiciar presupune, în special, faptul că organismul judiciar în cauză își poate exercita, atât în temeiul normelor relevante, cât și în practică, funcțiile jurisdicționale în mod complet autonom, fără a fi supus vreunei legături ierarhice sau de subordonare și fără a primi dispoziții sau instrucțiuni, indiferent de originea lor, fiind astfel protejat împotriva intervențiilor sau presiunilor exterioare susceptibile să aducă atingere independenței de judecată a membrilor săi și să influențeze deciziile acestora. Pentru a garanta independența și imparțialitatea, sunt necesare norme, în special în ceea ce privește componența organismului, numirea, durata funcției și cauzele de recuzare și de revocare a membrilor săi, care să permită înlăturarea oricărei îndoieli legitime, în percepția justițiabililor, cu privire la impenetrabilitatea organismului respectiv față de factori externi și cu privire la imparțialitatea sa în raport cu interesele cu care se confruntă.
- (11) Respectarea statului de drept este esențială nu doar pentru cetățenii Uniunii, ci și pentru inițiativele de afaceri, pentru inovare, pentru investiții, pentru coeziunea economică, socială și teritorială și pentru buna funcționare a pieței interne, care se vor dezvolta cel mai bine dacă există un cadru juridic și instituțional solid.
- (12) Articolul 19 din TUE, care concretizează exprimarea valorii statului de drept prevăzută la articolul 2 din TUE, impune statelor membre să asigure o protecție jurisdicțională efectivă în domeniile reglementate de dreptul Uniunii, inclusiv în domeniile care au legătură cu execuția bugetului Uniunii. Însăși existența unui control jurisdicțional efectiv, menit să asigure respectarea dreptului Uniunii, constituie esența statului de drept și impune existența unor instanțe independente ⁽¹⁾. Menținerea independenței instanțelor este esențială, astfel cum se confirmă la articolul 47 al doilea paragraf din cartă ⁽²⁾. Acest lucru este valabil, în special, pentru controlul jurisdicțional al valabilității măsurilor, a contractelor sau a altor instrumente generatoare de cheltuieli sau de datorii publice, printre altele în cadrul procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice, care pot fi aduse, de asemenea, în fața instanțelor.
- (13) Prin urmare, există o legătură clară între respectarea statului de drept și execuția eficientă a bugetului Uniunii în conformitate cu principiile bunei gestiuni financiare.
- (14) Uniunea a dezvoltat o varietate de instrumente și procese care promovează statul de drept și aplicarea acestuia, inclusiv sprijin financiar pentru organizațiile societății civile, mecanismul european privind statul de drept și tabloul de bord privind justiția în UE, și asigură un răspuns eficace al instituțiilor Uniunii la încălcările statului de drept, prin acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor și prin procedura prevăzută la articolul 7 din TUE. Mecanismul prevăzut în prezentul regulament completează aceste instrumente prin protejarea bugetului Uniunii împotriva încălcărilor principiilor statului de drept care afectează buna sa gestiune financiară sau protecția intereselor financiare ale Uniunii.
- (15) Încălcărilor principiilor statului de drept, în special cele care afectează buna funcționare a autorităților publice și controlul jurisdicțional efectiv, pot prejudicia grav interesele financiare ale Uniunii. Acest lucru este valabil în cazul încălcărilor individuale ale principiilor statului de drept și cu atât mai mult în cazul încălcărilor la scară largă sau datorate unor practici recurente ale autorităților publice sau unor omisiuni din partea acestora sau unor măsuri generale adoptate de aceste autorități.
- (16) Pentru identificarea încălcărilor principiilor statului de drept este necesară realizarea de către Comisie a unei evaluări calitative aprofundate. Respectiva evaluare ar trebui să fie obiectivă, imparțială și corectă și ar trebui să țină seama de informațiile relevante din sursele disponibile și de la instituțiile recunoscute, inclusiv de hotărârile Curții de Justiție a Uniunii Europene, de rapoartele Curții de Conturi, de raportul anual al Comisiei privind statul de drept și de tabloul de bord privind justiția în UE, de rapoartele Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF) și, după caz, ale Parchetului European (EPPO), precum și de concluziile și recomandările organizațiilor și rețelelor internaționale relevante, inclusiv organisme ale Consiliului Europei, precum Grupul de state împotriva corupției (GRECO) și Comisia de la Veneția, în special lista sa de criterii în materia statului de drept, precum și rețelele europene ale curților supreme și ale consiliilor judiciare. Comisia ar putea să consulte Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene și Comisia de la Veneția dacă este necesar în scopul pregătirii unei evaluări calitative aprofundate.

⁽¹⁾ Cauza C-64/16, punctele 32-36.

⁽²⁾ Cauza C-64/16, punctele 40-41.

- (17) Măsurile adoptate în temeiul prezentului regulament sunt necesare în special în cazurile în care alte proceduri prevăzute în legislația Uniunii nu ar permite o protecție mai eficace a bugetului Uniunii. Legislația financiară a Uniunii și normele sectoriale și financiare aplicabile prevăd diverse posibilități de protejare a bugetului Uniunii, inclusiv întreruperi, suspendări sau corecții financiare legate de nereguli sau de deficiențe grave ale sistemelor de gestiune și control. Ar trebui să fie stabilite măsurile care se adoptă în cazul încălcării principiilor statului de drept și procedura care se aplică pentru adoptarea măsurilor respective. Printre astfel de măsuri ar trebui să se numere suspendarea plăților și a angajamentelor, suspendarea plății tranșelor sau rambursarea anticipată a împrumuturilor, reducerea finanțării în cadrul angajamentelor existente, precum și interdicția asumării unor noi angajamente cu destinatarii sau de a încheia noi acorduri referitoare la împrumuturi sau la alte instrumente garantate din bugetul Uniunii.
- (18) La stabilirea măsurilor care urmează să fie adoptate ar trebui să se aplice principiul proporționalității, în special ținându-se seama de gravitatea situației, de intervalul de timp scurs de la debutul comportamentului relevant, de durata și recurența comportamentului, de intenția, de gradul de cooperare a statului membru vizat în a pune capăt încălcărilor principiilor statului de drept, precum și de efectele încălcărilor în cauză asupra bunei gestiuni financiare a bugetului Uniunii sau asupra intereselor financiare ale Uniunii.
- (19) Este esențial ca interesele legitime ale destinatarilor și beneficiarilor finali să fie protejate în mod corespunzător atunci când se adoptă măsuri în cazul încălcării principiilor statului de drept. Atunci când are în vedere adoptarea unor măsuri, Comisia ar trebui să țină seama de impactul lor potențial asupra destinatarilor și beneficiarilor finali. Având în vedere că plățile efectuate de Comisie către statele membre în cadrul gestiunii partajate sunt independente din punct de vedere juridic de plățile efectuate de autoritățile naționale către beneficiari, nu ar trebui să se considere că măsurile adecvate luate în temeiul prezentului regulament afectează disponibilitatea finanțării pentru plățile către beneficiari în conformitate cu termenele de plată stabilite în temeiul normelor sectoriale și financiare aplicabile. Deciziile adoptate în temeiul prezentului regulament și obligațiile față de destinatarii sau beneficiarii finali stabilite în prezentul regulament fac parte din dreptul aplicabil al Uniunii referitor la execuția finanțării în cadrul gestiunii partajate. Statele membre vizate de măsuri ar trebui să raporteze periodic Comisiei cu privire la respectarea obligațiilor lor față de destinatarii sau beneficiarii finali. Raportarea cu privire la respectarea obligațiilor de plată față de beneficiari stabilite în normele sectoriale și financiare aplicabile ar trebui să permită Comisiei să verifice dacă deciziile luate în temeiul prezentului regulament nu au vreun impact direct sau indirect asupra plăților care trebuie efectuate în temeiul normelor sectoriale și financiare aplicabile.

Pentru a întări protecția destinatarilor sau beneficiarilor finali, Comisia ar trebui să furnizeze informații și orientări prin intermediul unui site sau portal de internet, precum și instrumente adecvate prin care Comisia să poată fi informată cu privire la orice încălcare a obligației juridice a entităților guvernamentale și a statelor membre de a continua să efectueze plăți după adoptarea de măsuri în temeiul prezentului regulament. Comisia ar trebui să verifice ulterior, pe baza acestor informații, dacă normele aplicabile au fost respectate, în special [articolul 63, articolul 68 alineatul (1) litera (b) și articolul 98] din Regulamentul (UE) 2020/... al Parlamentului European și al Consiliului din ... de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european plus, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, și de instituire a unor norme financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil și migrație, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului pentru managementul frontierelor și vize ⁽¹³⁾. Atunci când este necesar, pentru a se asigura că toate cuantumurile datorate de entitățile guvernamentale sau de statele membre sunt plătite efectiv destinatarilor sau beneficiarilor finali, Comisia ar trebui să recupereze plățile efectuate sau, după caz, să efectueze o corecție financiară prin reducerea sprijinului acordat de Uniune programului respectiv în conformitate cu normele sectoriale și financiare aplicabile.

- (20) În vederea asigurării unor condiții uniforme pentru punerea în aplicare a prezentului regulament, precum și având în vedere importanța efectelor financiare ale măsurilor adoptate în temeiul prezentului regulament, ar trebui conferite competențe de executare Consiliului, care ar trebui să acționeze pe baza unei propuneri a Comisiei.

⁽¹³⁾ Nepublicat încă în Jurnalul Oficial.

- (21) Înainte de a propune adoptarea oricărei măsuri în temeiul prezentului regulament, Comisia ar trebui să informeze statul membru vizat cu privire la motivele pentru care consideră că ar putea să existe încălcări ale principiilor statului de drept în statul membru respectiv. Comisia ar trebui să informeze fără întârziere Parlamentul European și Consiliul cu privire la o astfel de notificare și la conținutul acesteia. Statul membru vizat ar trebui să aibă posibilitatea de a prezenta observații. Comisia ar trebui să țină seama de aceste observații.
- (22) Atunci când stabilește termene în conformitate cu prezentul regulament pentru statul membru vizat, Comisia ar trebui să țină seama, în special, de volumul de informații furnizate și solicitate, de complexitatea faptelor relevante și a evaluării acestora, precum și de capacitatea administrativă a statului membru în cauză.
- (23) În cazul în care, după analizarea observațiilor statului membru vizat, Comisia consideră că sunt îndeplinite condițiile pentru adoptarea de măsuri, aceasta ar trebui să prezinte Consiliului o propunere de adoptare a unor măsuri adecvate. Consiliul ar trebui să dea curs propunerii Comisiei de adoptare a unor măsuri adecvate prin intermediul unei decizii de punere în aplicare, în termen de o lună, care poate fi prelungit în mod excepțional cu cel mult două luni suplimentare. Pentru a se asigura că decizia respectivă este adoptată de către Consiliu în termenele menționate, Comisia ar trebui să facă uz în mod corespunzător de drepturile sale în temeiul articolului 237 din TFUE și al Regulamentului de procedură al Consiliului ⁽¹⁴⁾.
- (24) După adoptarea oricăror măsuri în temeiul prezentului regulament, Comisia ar trebui să monitorizeze periodic situația din statul membru vizat. Comisia ar trebui să reevalueze situația în momentul în care statul membru vizat adoptă noi măsuri de remediere și, în orice caz, în cel mult un an de la adoptarea măsurilor.
- (25) Consiliul, hotărând pe baza unei propuneri a Comisiei, ar trebui să ridice măsurile care au un efect suspensiv dacă situația care a condus la impunerea măsurilor respective a fost suficient remediată.
- (26) Procedura de adoptare și de ridicare a măsurilor ar trebui să respecte principiile obiectivității, nediscriminării și egalității de tratament al statelor membre și ar trebui să se desfășoare conform unei abordări imparțiale și bazate pe probe. În cazul în care, în mod excepțional, statul membru vizat consideră că există încălcări grave ale respectivelor principii, acesta poate solicita președintelui Consiliului European să supună această chestiune atenției următorului Consiliu European. În această situație excepțională, nu ar trebui luată nicio decizie privind măsurile până când chestiunea nu este discutată în cadrul Consiliului European. Ca regulă generală, acest proces nu trebuie să dureze mai mult de trei luni de la data la care Comisia a prezentat Consiliului propunerea sa.
- (27) Comisia ar trebui să informeze Parlamentul European cu privire la toate măsurile propuse, adoptate sau ridicate în temeiul prezentului regulament.
- (28) Comisia ar trebui să prezinte Parlamentului European și Consiliului rapoarte cu privire la aplicarea prezentului regulament. În aceste rapoarte către Parlamentul European și Consiliu, pe lângă eficacitatea măsurilor adoptate, Comisia ar trebui să analizeze eficacitatea generală a procedurii stabilite în prezentul regulament și complementaritatea acestui instrument cu alte instrumente.
- (29) Prezentul regulament nu ar trebui să aducă atingere competenței EPPO sau obligațiilor statelor membre care nu participă la cooperarea consolidată instituită prin Regulamentul (UE) 2017/1939 al Consiliului ⁽¹⁵⁾,

⁽¹⁴⁾ Decizia 2009/937/UE a Consiliului din 1 decembrie 2009 de adoptare a regulamentului său de procedură (JO L 325, 11.12.2009, p. 35).

⁽¹⁵⁾ Regulamentul (UE) 2017/1939 al Consiliului din 12 octombrie 2017 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în ceea ce privește instituirea Parchetului European (EPPO) (JO L 283, 31.10.2017, p. 1).

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1

Obiect

Prezentul regulament stabilește normele necesare pentru protecția bugetului Uniunii în cazul unor încălcări ale principiilor statului de drept în statele membre.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții:

- (a) „statul de drept” se referă la valorile Uniunii consacrate la articolul 2 din TUE. Acesta include principiul legalității, care implică un proces legislativ transparent, responsabil, democratic și pluralist; principiul securității juridice; principiul interzicerii exercitării arbitrare a competențelor executive; principiul protecției jurisdicționale efective, inclusiv accesul la justiție, asigurate de instanțe independente și imparțiale, în egală măsură în ceea ce privește drepturile omului; principiul separării puterilor în stat; și principiul nediscriminării și egalității în fața legii. Statul de drept este înțeles ca făcând referire și la celelalte valori și principii ale Uniunii consacrate la articolul 2 din TUE;
- (b) „entitate guvernamentală” înseamnă o autoritate publică de la orice nivel de guvernare, inclusiv autoritățile naționale, regionale și locale, precum și organizațiile din statele membre în înțelesul articolului 2 punctul 42 din Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁶⁾ (denumit în continuare „Regulamentul financiar”).

Articolul 3

Încălări ale principiilor statului de drept

În sensul prezentului regulament, următoarele elemente pot constitui indicii ale unor încălcări ale principiilor statului de drept:

- (a) periclitarea independenței sistemului judiciar;
- (b) faptul de a nu preveni, corecta sau sancționa decizii arbitrare sau ilegale luate de autoritățile publice, inclusiv de autoritățile de asigurare a respectării legii, faptul de a nu pune la dispoziție resurse financiare și umane, afectând funcționarea corespunzătoare a acestora, sau nerespectarea obligației de a garanta absența conflictelor de interese;
- (c) limitarea disponibilității și a eficacității căilor de atac, inclusiv prin intermediul unor norme procedurale restrictive și neexecutarea hotărârilor judecătorești sau limitarea investigării, a urmării penale sau a sancționării efective a încălcărilor legii.

Articolul 4

Condiții de adoptare a măsurilor

(1) Se iau măsuri adecvate în cazul în care se constată, în conformitate cu articolul 6, că încălcările principiilor statului de drept într-un stat membru afectează sau riscă în mod grav să afecteze, într-o manieră îndeajuns de directă, buna gestiune financiară a bugetului Uniunii sau protecția intereselor financiare ale Uniunii.

⁽¹⁶⁾ Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1296/2013, (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 1304/2013, (UE) nr. 1309/2013, (UE) nr. 1316/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) nr. 283/2014 și a Deciziei nr. 541/2014/UE și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012 (JO L 193, 30.7.2018, p. 1).

- (2) În sensul prezentului regulament, încălcările principiilor statului de drept se referă la unul sau mai multe dintre elementele următoare:
- (a) funcționarea corespunzătoare a autorităților care execută bugetul Uniunii, inclusiv împrumuturi și alte instrumente garantate din bugetul Uniunii, în special în contextul procedurilor de achiziții publice sau de acordare a granturilor;
 - (b) funcționarea corespunzătoare a autorităților care efectuează controale financiare, acțiuni de monitorizare și de audit, precum și funcționarea corespunzătoare a unor sisteme eficiente și transparente de gestiune financiară și de responsabilitate financiară;
 - (c) funcționarea corespunzătoare a organelor de anchetă și de urmărire penală cu privire la investigarea și urmărirea penală a fraudei, inclusiv a fraudei fiscale, a corupției sau a altor încălcări ale dreptului Uniunii care au legătură cu execuția bugetului Uniunii sau cu protecția intereselor financiare ale Uniunii;
 - (d) controlul jurisdicțional efectiv de către instanțe independente al acțiunilor sau al omisiunilor autorităților menționate la literele (a), (b) și (c);
 - (e) prevenirea și sancționarea fraudei, inclusiv a fraudei fiscale, a corupției sau a altor încălcări ale dreptului Uniunii care au legătură cu execuția bugetului Uniunii sau cu protecția intereselor financiare ale Uniunii, și impunerea de către instanțele sau de către autoritățile administrative naționale de sancțiuni eficiente și cu efect de descurajare împotriva destinatarilor;
 - (f) recuperarea fondurilor plătite în mod necuvenit;
 - (g) cooperarea eficace și în timp util cu OLAF și, cu condiția participării statului membru în cauză, cu EPPO în cursul investigațiilor sau al urmăririlor penale desfășurate în temeiul actelor aplicabile ale Uniunii, în conformitate cu principiul cooperării loiale;
 - (h) alte situații sau comportament ale autorităților care sunt relevante pentru buna gestiune financiară a bugetului Uniunii sau pentru protecția intereselor financiare ale Uniunii.

Articolul 5

Măsuri pentru protejarea bugetului Uniunii

- (1) În cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 4 din prezentul regulament, pot fi adoptate, în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 6 din prezentul regulament, una sau mai multe dintre următoarele măsuri adecvate:
- (a) în cazul în care Comisia execută bugetul Uniunii în cadrul gestiunii directe sau indirecte în temeiul articolului 62 alineatul (1) literele (a) și (c) din Regulamentul financiar și destinatarul este o entitate guvernamentală:
 - (i) suspendarea plăților sau a execuției angajamentului juridic sau rezilierea angajamentului juridic în temeiul articolului 131 alineatul (3) din Regulamentul financiar;
 - (ii) interzicerea asumării de noi angajamente juridice;
 - (iii) suspendarea, în totalitate sau parțial, a plății tranșelor sau rambursarea anticipată a împrumuturilor garantate din bugetul Uniunii;
 - (iv) suspendarea sau reducerea avantajului economic acordat în temeiul unui instrument garantat din bugetul Uniunii;
 - (v) interzicerea încheierii de noi acorduri referitoare la împrumuturi sau la alte instrumente garantate din bugetul Uniunii;
 - (b) în cazul în care Comisia execută bugetul Uniunii prin gestiune partajată cu statele membre în temeiul articolului 62 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul financiar:
 - (i) suspendarea aprobării unuia sau a mai multor programe sau modificarea acestora;
 - (ii) suspendarea angajamentelor;
 - (iii) reducerea angajamentelor, inclusiv prin intermediul unor corecții financiare sau al unor transferuri către alte programe de cheltuieli;
 - (iv) reducerea prefinanțării;
 - (v) întreruperea termenelor de plată;
 - (vi) suspendarea plăților.

(2) Cu excepția cazului în care decizia de adoptare a măsurilor prevede altfel, impunerea măsurilor adecvate nu aduce atingere obligațiilor entităților guvernamentale menționate la alineatul (1) litera (a) sau obligațiilor statelor membre menționate la alineatul (1) litera (b) de a implementa programul sau fondul afectat de măsură, în special obligațiilor pe care entitățile guvernamentale sau statele membre respective le au față de destinatarul sau beneficiarul final, inclusiv obligației de a efectua plăți în temeiul prezentului regulament și al normelor sectoriale sau financiare aplicabile. Atunci când execută fondurile Uniunii prin gestiune partajată, statele membre vizate de măsuri adoptate în temeiul prezentului regulament prezintă un raport Comisiei referitor la modul în care își respectă obligațiile respective la fiecare trei luni după adoptarea măsurilor în cauză.

Comisia verifică dacă dreptul aplicabil a fost respectat și, acolo unde este cazul, ia toate măsurile adecvate pentru a proteja bugetul Uniunii, în conformitate cu normele sectoriale și financiare.

(3) Măsurile luate trebuie să fie proporționale. Acestea se stabilesc în funcție de impactul real sau potențial al încălcărilor principiilor statului de drept asupra bunei gestiuni financiare a bugetului Uniunii sau asupra intereselor financiare ale Uniunii. Natura, durata, gravitatea și amploarea încălcărilor principiilor statului de drept sunt avute în vedere în mod corespunzător. Măsurile vizează, în măsura posibilului, acțiunile Uniunii afectate de încălcări.

(4) Comisia furnizează informații și orientări pentru destinatarii sau beneficiarii finali privind obligațiile statelor membre menționate la alineatul (2) prin intermediul unui site sau portal de internet. Comisia pune la dispoziție totodată, pe același site sau portal de internet, instrumente adecvate pentru ca destinatarii sau beneficiarii finali să informeze Comisia cu privire la orice încălcare a acestor obligații care, în opinia acestor destinatari sau beneficiari finali, îi afectează direct. Prezentul alineat se aplică într-un mod care să asigure protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii, în conformitate cu principiile prevăzute în Directiva (UE) 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului⁽¹⁷⁾. Informațiile furnizate de destinatarii sau beneficiarii finali în conformitate cu prezentul alineat sunt însoțite de dovada că destinatarul sau beneficiarul final în cauză a depus o plângere oficială la autoritatea relevantă a statului membru vizat.

(5) Pe baza informațiilor furnizate de destinatarii sau de beneficiarii finali în conformitate cu alineatul (4) din prezentul articol, Comisia depune toate eforturile pentru a se asigura că orice quantum datorat de entități guvernamentale sau de state membre astfel cum se menționează la alineatul (2) din prezentul articol este plătit efectiv destinatarilor sau beneficiarilor finali, în conformitate mai ales cu [articolul 63, cu articolul 68 alineatul (1) litera (b) și cu articolul 98] din Regulamentul (UE) 2020/... a Parlamentului European și a Consiliului din ... de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european plus, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, și de instituire a unor norme financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil și migrație, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului pentru managementul frontierelor și vize.

Articolul 6

Procedura

(1) În cazul în care Comisia constată că are motive rezonabile să considere că sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 4, aceasta trimite o notificare scrisă statului membru vizat, în care prezintă elementele concrete și motivele specifice pe care și-a fondat constatările, cu excepția situației în care consideră că alte proceduri prevăzute în legislația Uniunii i-ar permite să protejeze bugetul Uniunii în mod mai eficace. Comisia informează fără întârziere Parlamentul European și Consiliul cu privire la o astfel de notificare și la conținutul acesteia.

(2) După considerarea informațiilor primite în temeiul alineatului (1), Parlamentul European poate invita Comisia la un dialog structurat cu privire la constatările acesteia.

(3) Atunci când evaluează dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 4, Comisia ține seama de informațiile relevante provenite din sursele disponibile, inclusiv decizii, concluzii și recomandări ale instituțiilor Uniunii, ale altor organizații internaționale relevante și ale altor instituții recunoscute.

⁽¹⁷⁾ Directiva (UE) 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2019 privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii (JO L 305, 26.11.2019, p. 17).

(4) Comisia poate solicita orice informații suplimentare de care are nevoie pentru a realiza evaluarea menționată la alineatul (3), atât înainte, cât și după ce a trimis notificarea scrisă în temeiul alineatului (1).

(5) Statul membru vizat furnizează informațiile solicitate și poate formula observații privind constatările expuse în notificarea menționată la alineatul (1) într-un termen care se stabilește de către Comisie, ce trebuie să fie de cel puțin o lună și de cel mult trei luni de la data notificării constatărilor. În observațiile sale, statul membru poate propune adoptarea unor măsuri de remediere ca răspuns la constatările prevăzute în notificarea Comisiei.

(6) Atunci când decide dacă să prezinte o propunere de decizie de punere în aplicare privind măsurile adecvate, Comisia ține seama de informațiile primite de la statul membru vizat și de orice observații din partea acestuia, precum și de gradul de adecvare al măsurilor de remediere propuse. Comisia își efectuează evaluarea într-un termen orientativ de o lună de la data primirii oricăror informații din partea statului membru vizat sau a observațiilor din partea acestuia ori, când nu primește informații sau observații din partea acestuia, de la data expirării termenului stabilit în conformitate cu articolul 5, dar, în orice caz, într-un interval de timp rezonabil.

(7) În cazul în care intenționează să prezinte o propunere în temeiul alineatului (9), Comisia îi acordă în prealabil statului membru posibilitatea de a-și prezenta observațiile, mai ales cu privire la proporționalitatea măsurilor avute în vedere, în termen de o lună.

(8) Atunci când analizează proporționalitatea măsurilor care urmează să fie impuse, Comisia ține seama de informațiile și orientările menționate la alineatul (3).

(9) În cazul în care Comisia consideră că sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 4 și că eventualele măsuri de remediere propuse de statul membru în temeiul alineatului (5) nu constituie un răspuns adecvat la constatările din notificarea Comisiei, aceasta prezintă Consiliului o propunere de decizie de punere în aplicare privind măsurile adecvate în termen de o lună de la primirea observațiilor statului membru sau, în cazul în care nu sunt formulate observații, fără întârzieri nejustificate și, în orice caz, în termen de o lună de la termenul prevăzut la alineatul (7). Propunerea prezintă motivele și elementele de probă specifice care au stat la baza constatărilor Comisiei.

(10) Consiliul adoptă decizia de punere în aplicare menționată la alineatul (9) din prezentul articol în termen de o lună de la primirea propunerii Comisiei. În cazuri excepționale, termenul pentru adoptarea deciziei de punere în aplicare poate fi prelungit cu maximum două luni. Pentru a garanta adoptarea unei decizii în timp util, Comisia face uz de drepturile ce îi revin în temeiul articolului 237 din TFUE, acolo unde consideră că acest lucru este necesar.

(11) Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, poate modifica propunerea Comisiei și poate adopta textul modificat prin intermediul unei decizii de punere în aplicare.

Articolul 7

Ridicarea măsurilor

(1) În orice moment, statul membru vizat poate adopta noi măsuri de remediere și poate transmite Comisiei o notificare scrisă cu elemente de probă care să demonstreze că nu mai sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 4.

(2) La solicitarea statului membru vizat sau din proprie inițiativă și în cel mult un an de la adoptarea măsurilor de către Consiliu, Comisia reevaluează situația din statul membru vizat, ținând seama de orice elemente de probă prezentate de acesta și de gradul de adecvare al oricăror noi măsuri de remediere adoptate de statul membru vizat.

În cazul în care consideră că nu mai sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 4, Comisia prezintă Consiliului o propunere de decizie de punere în aplicare privind ridicarea măsurilor adoptate.

În cazul în care consideră că situația care a condus la adoptarea măsurilor a fost remediată parțial, Comisia prezintă Consiliului o propunere de decizie de punere în aplicare privind ajustarea măsurilor adoptate.

În cazul în care consideră că situația care a condus la adoptarea măsurilor nu a fost remediată, Comisia adresează statului membru vizat o decizie motivată și informează Consiliul în acest sens.

Atunci când statul membru vizat transmite o notificare scrisă în temeiul alineatului (1), Comisia își prezintă propunerea sau își adoptă decizia în termen de o lună de la primirea respectivei notificări. Termenul respectiv poate fi prelungit în situații justificate în mod corespunzător, caz în care Comisia aduce fără întârziere la cunoștința statului membru vizat motivele prelungirii.

Se aplică prin analogie procedura prevăzută la articolul 6 alineatele (3), (4), (5), (6), (9), (10) și (11), după caz.

(3) În cazul ridicării măsurilor privind suspendarea aprobării unuia sau a mai multor programe sau a modificărilor acesteia menționată la articolul 5 alineatul (1) litera (b) punctul (i) sau privind suspendarea angajamentelor menționată la articolul 5 alineatul (1) litera (b) punctul (ii), cuantumul corespunzător angajamentelor suspendate sunt înscrise în bugetul Uniunii sub rezerva [articolului 5] din Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2093 al Consiliului ⁽¹⁸⁾. Angajamentele suspendate ale exercițiului n pot fi înscrise în buget cel târziu în exercițiul n+2.

Articolul 8

Informarea Parlamentului European

Comisia informează de îndată Parlamentul European cu privire la toate măsurile propuse, adoptate sau ridicate în temeiul articolelor 5, 6 și 7.

Articolul 9

Prezentarea de rapoarte

Până la 12 ianuarie 2024, Comisia prezintă un raport Parlamentului European și Consiliului cu privire la aplicarea prezentului regulament, în special cu privire la eficacitatea măsurilor adoptate.

Articolul 10

Intrarea în vigoare

Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Se aplică de la 1 ianuarie 2021.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles, 16 decembrie 2020.

Pentru Parlamentul European

Președintele

D. M.SASSOLI

Pentru Consiliu

Președintele

M.ROTH

⁽¹⁸⁾ Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2093 al Consiliului din 17 decembrie 2020 de stabilire a cadrului financiar multianual pentru perioada 2021-2027 (a se vedea pagina 11 din prezentul Jurnal Oficial).